Р Е П У Б Л И К А Б Ъ Л Г А Р И Я

Н А Р О Д Н О С Ъ Б Р А Н И Е

Проект

З А К О Н

за изменение и допълнение на Закона за вътрешния одит в публичния сектор

(Обн., ДВ, бр. 27 от 2006 г.; изм. и доп., бр. 64 и 102 от 2006 г., бр. 43, 69, 71 и 110 от 2008 г., бр. 42, 44, 78, 80, 82 и 99 от 2009 г., бр. 54 от 2010 г., бр. 8 и 98 от 2011 г., бр. 50 от 2012 г. и бр. 15 от 2013 г.)

§ 1. В чл. 11 ал. 1 се изменя така:

„(1) Вътрешният одит в публичния сектор се осъществява от звено за вътрешен одит, изградено съобразно структурата на организацията, което е на пряко подчинение на ръководителя на организацията. Звеното се състои от вътрешни одитори, от които единият е ръководител.”

§ 2. В чл. 12 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1, т. 4 цифрата „5” се заменя с числото „10”.

2. Създава се ал. 4:

„(4) Звеното за вътрешен одит в организациите по ал. 1, т. 3 и 4 продължава да осъществява дейността си при намаления на бюджета за следващата бюджетна година под 10 млн. лв.“

§ 3. В чл. 13 ал. 5 се изменя така:

„(5) Звеното за вътрешен одит на първостепенния разпоредител с бюджет осъществява наблюдение и координация на дейността на звената на второстепенните разпоредители с бюджет, на търговските дружества по чл. 61 от Търговския закон и на държавните предприятия по чл. 62, ал. 3 от Търговския закон.“

§ 4. Член 14 се изменя така:

„Чл. 14. (1) Ръководителите на организациите определят числеността на звеното за вътрешен одит съобразно следните критерии:

1. размера на бюджета на организацията и размера на средствата по проекти, финансирани със средства от Европейския съюз, които организацията управлява в качеството си на бенефициент;

2. броя на служителите в организацията;

3. броя и големината на структурните единици в организацията;

4. броя и големината на разпоредителите с бюджет от по-ниска степен, на търговските дружества по чл. 61 от Търговския закон и на държавните предприятия по чл. 62, ал. 3 от Търговския закон, в които няма изградено звено за вътрешен одит;

5. специфичността, сложността и обема на работата;

6. наличие на управляващ орган по оперативна програма или друга програма на Европейския съюз.

(2) Утвърждаването и промените на числеността на звената за вътрешен одит в министерствата и във второстепенните разпоредители с бюджет към тях се извършва след писмено съгласуване с министъра на финансите, като ръководителят на организацията посочва приложените критерии по ал. 1 и мотивите си.

(3) С акт на Министерския съвет може да се определя минимална численост на звената за вътрешен одит в организациите, които са част от изпълнителната власт по смисъла на Закона за администрацията.“

§ 5. В чл. 27, ал. 2 думата „съгласуване“ се заменя със „сведение“.

§ 6. В § 1, т. 5 от Допълнителната разпоредба думите „по чл. 14“ се заменят с „по чл. 12“.

§ 7. В приложението към чл. 12, ал. 1, т. 5 редове № 5 и 10 се заличават.

Законът е приет от 42-ото Народно събрание на …… 2014 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:

(Михаил Миков)

М О Т И В И

към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за вътрешния одит в публичния сектор

Законът за вътрешния одит в публичния сектор е приет през 2006 г. във връзка с присъединяването на България към Европейския съюз. Въведеният със закона модел на вътрешен одит в публичния сектор е продължение на реформата в тази област, започнала през 2000 г., и в отговор на изисквания и препоръки на Европейската комисия.

С цел да се подпомогне изграждането и укрепването на вътрешния одит в публичния сектор законът предвижда задължителни нормативи за минимална численост на звената за вътрешен одит, определена съобразно размера на бюджета на организацията. Този подход за определяне на минимален праг на численост към настоящия момент е пречка за ръководителите на организации да определят в пълна степен необходимия брой вътрешни одитори. Ограничението има негативен ефект, особено когато продължително време съществува разлика между утвърдената численост и реално назначените одитори. Продължителното (за повече от година) незаемане на щатни бройки за одиторски длъжности показва, че няма необходимост от назначаване на повече персонал, тъй като функцията се осъществява от реално назначения. По данни, получени във връзка с изготвянето на Консолидирания доклад за състоянието на вътрешния контрол за 2012 г., в министерствата, другите първостепенни, както и във второстепенните разпоредители с бюджет трайно незаетите щатове за вътрешен одит са 50 бр. Поради ограниченията в сега действащата редакция на закона, тези свободни бройки не могат да се използват за изпълнение на други функции или за съкращение, когато това е необходимо.

Предлаганите изменения в закона имат за цел оптимизиране капацитета на вътрешния одит в публичния сектор. Измененията и допълненията на закона обхващат основно заличаване на досегашния праг за задължителна минимална численост на звената за вътрешен одит в някои организации – предимно в министерства и в други първостепенни, както и във второстепенни разпоредители с бюджет. Затова се въвеждат критерии, въз основа на които ръководителите на тези организации от публичния сектор могат да определят числеността на вътрешния одит. Изменението дава възможност на ръководителите да упражняват в по-пълна степен управленската си отговорност и сами да определят необходимия брой вътрешни одитори, оптимален за съответната организация, въз основа на законоустановените критерии, без да са ограничени от задължителна

минимална численост. Това ще даде възможност незаетите щатни бройки, по преценка на ръководителя, да се използват за покриване на други функции.

Изменението няма да породи промени в числеността на вътрешния одит в общините, тъй като при тях числеността вече е редуцирана до минимума за ефективен вътрешен одит.

С цел недопускане на резки намаления на щатните бройки за вътрешен одит след премахване на задължителната минимална численост, поради опасността от неадекватна ресурсна обезпеченост на функцията и увеличаване нивата на риск при управлението на публичните средства, са предложени и други два механизма за осигуряване на оптималността ѝ. Единият е съгласуване на определянето и промените на числеността на звената за вътрешен одит в министерствата и във второстепенните разпоредители с бюджет към тях с министъра на финансите в качеството му на орган за координация и хармонизация на вътрешния контрол и вътрешния одит в публичния сектор. Другият механизъм е при необходимост Министерският съвет да определя минимална численост на звената за вътрешен одит за организациите от изпълнителната власт по смисъла на Закона за администрацията.

Предвижда се повишаване на прага за задължително изграждане на звено за вътрешен одит в някои първостепенни разпоредители с бюджет на 10 млн. лв. В момента този праг е 5 млн. лв., което е индикатор за сравнително малка организация. Прагът е нисък и с оглед на това, че дори за общините прагът за задължително изграждане на звено за вътрешен одит е 10 млн. лв. Изменението ще позволи на ръководителите на тези организации да преценят необходимостта от поддържане на функцията по вътрешен одит. При всички случаи за организациите, които не са задължени да имат звена за вътрешен одит, законът дава възможност въз основа на оценка на риска и с решение на министъра на финансите да изградят или да запазят съществуващото звено за вътрешен одит.

Предвижда се и стабилизиране на вече изградените звена за вътрешен одит в общини, чийто бюджет варира над и под 10 млн. лв. През последните години при промяна на бюджета под и над праговете по закона, които определят задължителното изграждане на звено за вътрешен одит, някои общини често откриват и закриват звената за вътрешен одит, което е пречка за стабилно и ефективно изпълнение на функцията. Промяната ще позволи при еднократно падане на бюджета под 10 млн. лв. създаденото звено за вътрешен одит да не се закрива и да продължи да работи.

С цел по-ефективно взаимодействие между звената за вътрешен одит е предложена промяна в чл. 13, ал. 5, с която се разширява обхватът на звената, по отношение на които се осъществява наблюдение и координация

от звеното за вътрешен одит на първостепенния разпоредител с бюджет. То ще има задължения да осъществява тази функция по отношение на звената за вътрешен одит във второстепенните разпоредители с бюджет, търговските дружества по чл. 61 от Търговския закон и държавните предприятия по чл. 62, ал. 3 от Търговския закон.

Предлага се редакционна промяна в чл. 27, ал. 2, с която се коригира съществуващото сега положение общинските съвети да съгласуват стратегическите и годишните планове на вътрешния одит. Това не съответства на правомощията на общинските съвети, а и затруднява комуникацията между вътрешния одит и общинския съвет. Повечето общини не прилагат процедура по съгласуване и по същество изпращането на плановете цели предоставяне на информация. С изменението на разпоредбата се постига съответствие с действителната цел на процедурата и с правомощията на общинските съвети.

Проектът на закон цели оптимизация на щатната численост и не налага необходимост от осигуряване на финансови и други средства.

Предложеният законопроект не се отнася до изпълнение на норми на европейското право, поради което не се налага изготвяне на анализ за съответствие с правото на Европейския съюз.

ЗА МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Зинаида Златанова)